

I. évfolyam

Budapesti, 1927 november 26

48. szám

Délibáb

20
fillér

Megjelenik minden szombaton

Betty Balfour a „Gyurkovics-lányok” Mici szerepében

Bemutatja: az Ufa, Uránia és Omnia december 1-én

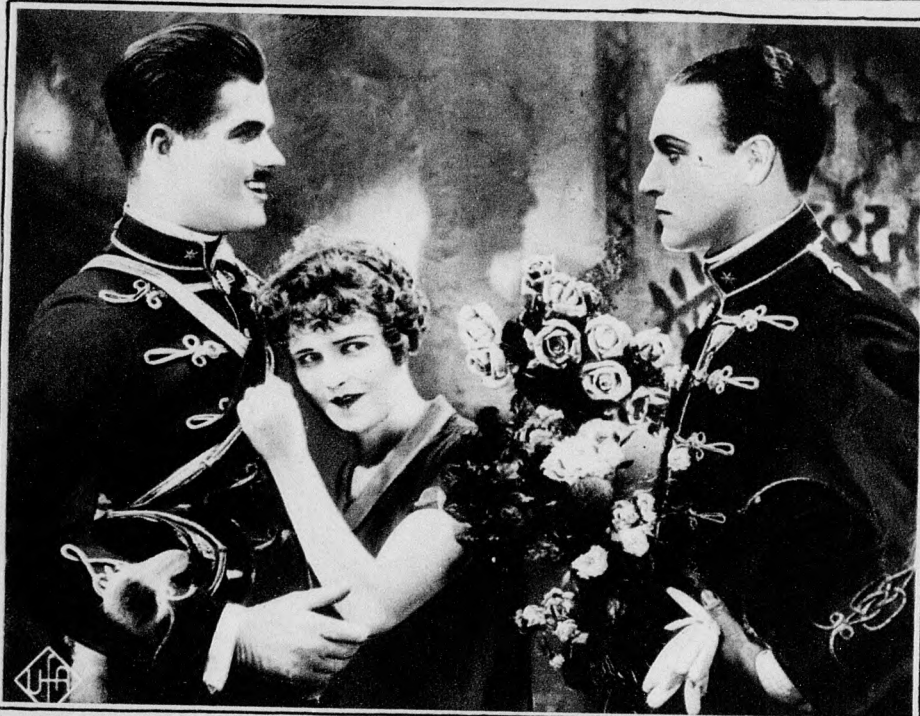
Jelenetek a
„Gyurkovics
lányok”
című filmből

UFA - URÁNIA - OMNIA -

A magyar kultúra újabb diadalát jelenti, hogy az Ufa svédországi gyára éppen egy magyar író regényét választotta ki legújabb filmjének témájául. Herczeg Ferencnek az egész országban ismert „Gyurkovics-lányok” című regényéről van szó, amelynek svéd filmváltozatából valók ezek a képek.

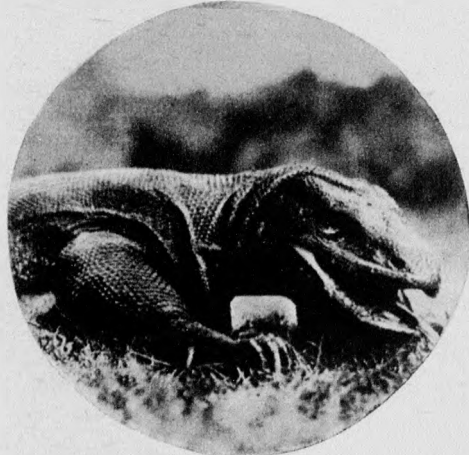
Nekünk magyaroknak egész kis kultúrünnpnek a filmnek a bemutatása, mert ez annak a bizonyítéka, hogy Amerika után most már a tőlünk távol lévő európai országok is felfedezik a magyar zseni varázsos erejét. A „Gyurkovics-lányok” esetében különösen örvendetes ez, mert ennek a regénynek a levegője sajátosan magyar. A svédországi filmgyár igyekezett is belevarázsolni a filmbe ezt a magyar levegőt, amelyet különösen gyönyörű szép tájfelvételeinél sikerült teljesen mértékben elérnie.

A filmet az Ufa, Uránia és Omnia mutatja be, december hó 1-én.

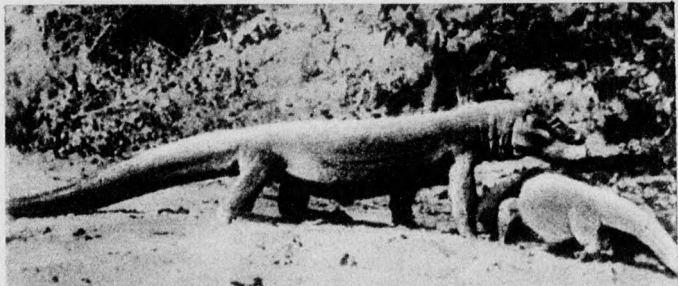
Jávai Sárkányok

Az emberek fantáziáját mindig izgatta az, hogy milyen élet volt itt a földön a történelemelőtti időkben. Nincs az a hiányos műveltségű ember, vagy iskolázatlan gyermek, aki ne

A jávai sárkány keltje: szárazföldi és vízi. Ez a képünk a vízi Varanust mutatja be sokszorosán lekicsinyítve

élvezettel olvasná el azokat a tudományos műveket, amelyek az őslények földi életét tárgyalják és csontvázuikból rekonstruált alakjait mutatják be. De legjobban bizonyítják az érdeklő-

A szárazföldi Varanus kicsiny fiókájával. Ez az állat csak rövid ormányával különbözik a vízi Varanustól, egyébként teljesen azonosak

dést azok az őslények, amelyek a régi és új népmesékben meg-megjelennek. Ezek közül a leggyakoribbak a sárkányok, azok az óriási páncélos gyíkok, amelyeknek éles karmokkal felfegyverzett lábai és hosszú nyakukon hímblázó lapos fejüknek óriási fogakkal teletűzdelt szája, méltán kelt babonás félelmet a parányi emberben.

Kikumó, aki először fedezte fel a Varanust

Hála Istennek, hogy már uem élnek! — sóhaj fel mindenki, aki az őslényekről hall vagy olvas valamit, pedig a legnagyobb részük elszalvva, elkorcsosodva még ma is itt él a földön. A legjobban talán a sárkányok utódai, az ártatlan gyíkok sátnyultak el, akikről ma már a kisgyerek sem fél és semmiben sem emlékeztetnek félelmetes őseikre, amelyeknek emléke (a tudományos műveken kívül) csak a kacsalábon forgó kastélyról szóló mesékben kísért. Legutóbb — mint megírtuk — Galapagos szigeten találtak egy óriási gyíkfajtát, a Leguan-t, amely azonban csak óriási természetével különbözik a többi gyíkfajától, de éppen olyan ártalmatlan, mint azok.

Pár hónappal ezelőtt aztán újabb furcsa és ellenőriz-

hetetlen hírek keltek szárnyra a keletindiai szigetek egy félreeső csoportjáról. Ezek a mende-mondák kísérteties történeteket beszéltek arról, hogy az egyik szigeten sárkányok élnek. A bennszülöttek meséinek senki sem adott hitelt, hiszen ezek a barnabőrű, forróvérű emberek meglehetősen csapongó fantáziájuk és sokszor a századrésze sem igaz annak, amit ők a legjohízeműbben állítanak.

Két kalandosvérű, kíváncsi hollandus is hallotta ezeket a sárkányról szóló meséket. Az egyik bennszülött, a feketebőrű és gyapjashajú Kikumó mesélte, hogy ő látott olyan óriási állatot, amely sem krokodil, sem kígyó és nem hasonlít semmiben az eddig látott állatokhoz. Többen is jelentkeztek, akik látták a csodálatos állatot és háborzongató meséket tudtak róluk elbeszélni. Leírásukból annyi mindenesetre kitűnt, hogy valami óriási hullórról lehet szó.

A két hollandus csak hallgatta egy darabig Kikumó fantasztikus meséit és egy szép napon eltűntek. Két hét múlva kerültek vissza és elmondták, hogy a csodálatos állatot mentek megkeresni, de hiába járták be a bennszülöttek által jelzett vidéket, nem láttak semmi különösöt. Csak egyszer.

Hajnali szürkület volt, mikor nagy csörtetésre ébredtek fel éjjeli táborhelyükön. Fegyverükhöz kaptak és feszülten figyeltek. Egyszerre a fák közül előtört egy állat. Olyan magas volt, mint egy borjú és hosszú, vastag farkat húzott maga után. Olyan sötét volt még, hogy részleteket nem tudtak kivenni. Az állat gyorsan, fűrgén mozgott és hamarosan eltűnt a bokrok között.

A hollandusok közültek észleleteiket és a bennszülöttek elbeszéléseit az amerikai Természettudományi Múzeummal, amelynek közbenjárására a newyorki állatkert elhatározta, hogy expedíciót küld ki a furcsa állat felkutatására.

Az expedíció tagjai nemsokára meg is érkeztek Jáva szigetére. Dr. Burden és felesége, mr. Dunn, mr. Defosse és egy fotográfus voltak az expedíció tagjai, akik még számos bennszülöttet vettek maguk mellé, hogy a Kikumó által felfedezett esoda-hüllőt felkutassák.

Az első puhatólózás után megállapították, hogy az ismeretlen állat valószínű a Dinosaurusnak, a kréta-kor végén élő félelmetes ragadozónak volna az egyenes leszármazottja. A hollandusok sem tudtak pontos adatokkal szolgálni az állatok életmódjáról, így tehát kénytelenek voltak minden eshetőségre számítani felszerelni az expedíciót.

Az expedíció ezek után végre elindult. A sziget 700 négyzetkilométer területű s az a része, ahol az állatok állítólag feltalálhatók, magas cserjével van benöve. Lassan, óvatosan haladtak előre, de semmi különösöt nem találtak. Már ötödik napja voltak úton, amikor gyanus és ismeretlen lábnyomokat találtak. Az óvatosságukat még jobban fokozták, de még így is majdnem ráléptek a homok felszínén heverő tojásokra, amelyek jóval nagyobbak voltak a tyúktojásnál. A tojásokon azonnal látható volt, hogy hullóktól származnak. Pergamenszerű puha héjuk ragyogó fehér volt. Mialatt professor Dunn vizsgálta a tojásokat, dr. Burden feleségének jutott a szerencse, hogy a lávol zöldes háttérben egy krokodilszerű lényt vett észre — a bennszülöttek állítása szerint a keresett állat volt.

Defosse azonnal összehívta a kis csapatot és puskáját készenlétben tartva elindultak az állat felé. Egy

meredek szélén, víztócsák partja mellett találtak rá. Amint közelebb értek hozzá, a zöldes háttérben mindig jobban kivehetővé vált egy hulló teste, amely egy hatalmas krokodilus benyomását keltette.

Rövid idő múlva a vadászok (minden lehető fedezéket kihasználva) egészen közel értek az állathoz. Hihetetlen izgalom vett erőt az expedíció tagjain. A bennszülöttek teljesen hasznavehetetlenekké váltak. Szederves volt az arcuk a félelemtől és a bokrok és sziklák tövébe kuporodtak. Defosse kezében is remegett a puská. Lépésről-lépésre szűkült a vadászok köre. Mikor már biztos lövés kínálkozott, Defosse és Burden villámgyors mozdulattal ugrottak elő. Lővések dördültek el és az óriási hulló még egyszer feltáította útálatos száját és összeesett.

A fák is megremegtek a felbátorított bennszülöttek diadalordításától és ha az amerikaiak meg nem akadályozták, lándsáikkal ronggyá szakgatták volna a hulló testét.

Dr. Burden azonnal reáhajolt a hulló tetemére, hogy megvizsgálja. Rövid szemléledés után izgatottan kiáltott fel:

— Uraim! Ez sárkány! Most mindenki a hulló teteme köré gyülekezett és valljuk be, bizonyos megilletődés látszott a kipirult arcon. Előttük feküdt, hosszan elnyúlva a földön a mesebeli sárkány egyik való-ságos példánya.

A feje kissé kígyószerű, amelyből hosszú, kilökhető, két részre hasított nyelv lógott ki, ami két szarvszerű nyúlványban végződik. Az állkapcsa belső részén hegyes, kúpos, erős fogak hosszú sora alkotott veszedelmes kerítést és a teste kemény, szarupikkelyekkel volt fedve. Lábának ujjai között nincsen úszóhártya, de hatalmas, erős karmok ékeskednek rajta.

Dr. Burden azonnal nevet is adott ennek a szörnyetegnek: *Varanus Comodiensis*.

A Varanus gyors, mozgékony járású, mint a gyík és kegyetlen, mint a krokodil. Felkeresi és üldözőbe veszi áldozatait, állatokkal táplálkozik és nagyon falánk. Az emberrel szemben ellenségesen viselkedik s ha megtámadják, elszántan védekezik veszedelmes, acélos karmainak rettenetes ütéseivel.

Az elejtett sárkányt ott hagyták négy bennszülött őrizetére és az expedíció tovább vonult. Negyvennyolc óráig bolyongtak a gyönyörű szép tájon minden eredmény nélkül. Végre a második nap délutánján ismét nyomra akadtak. Most már nehezebb munka előtt állottak. Az volt a cél, hogy a newyorki állatkert részére élve fogjanak el egy szép példányt. Pontosan megfigyelték a lábnyomok irányát és fölöttük, egy alkalmas helyen kifeszítették a vadfogó hálót, aztán lesbe álltak. Már erősen szürkült, amikor az elejtett sárkánynál egy jóval nagyobb példány siklott el a lesben állók mellett. A következő pillanatban már meg is rezdült a hálótartó kötél és a sárkány fogva volt. Boldogan ugrottak elő a vadászok, de örömük még korai volt. A hatalmas állat egy pillanatra megdöbben, de aztán háborzongató küzdelem következett. A földühödött állat éles fogaival és hatalmas karmaival úgy szedte szét az erős hálót, mintha cukorspárgából készült volna. A vadászok ijedten tértek vissza rejtkehelyeikre és remegve várták, hogy mi történik. A Varanus azonban úgy látszik teljesen elvakult düheben, mert amint kiszabadult, vissza sem nézett, hanem továszáguldott.

A háló tehát tönkrement és más háló nem volt. Remélték, hogy a Varanus ugyanazon az úton fog visszatérni, te-

BERETVÁS PASZTILLÁT

azért rendelik az összes bel- és külföldi klinikákon, mert a legmaka-csabb (krónikus) fejfájást is elmulasztja. A szív-működést nem alterálja. Nem okoz fejfűgást. Hosszabb használat után semrontja a gyomrot

KÉSZÍTI:

BERETVÁS TAMÁS

GYÓGYSZERÉSZ

KISPESTEN

NAPONTA PÓSTÁN SZÉTKÜLDÉS
RENDELÉSNEEL HÍVATKOZZÉK DÉL-BÁBRA

hát még az éjszaka folyamán széles és mély vermet ástak a háló helyén, amelyet vékony ágakkal és falevelekkel fedtek be. A terv sikerült. Reggel négy órakor hallották ismét a Varanust közeledni. Visszafajított lélegzettel vártak. Az óriási hulló még mindig dühösen fujt, de az összetépett háló előtt gyanakodva megállt. Már-már úgy látszott, hogy más irányba fog meenni, mikor az egyik bennszülött félelmének paroxizmusában előlépett rejtkehelyéből. A Varanus eszeveszett dühvel vetette rá magát a remegő bennszülöttre, de mielőtt hozzáért volna, beszakadt alatta a verem fedele és a Varanus lezuhant. Fogva volt. Jelenleg a newyorki állatkertben van.

Mikor az expedíció visszatért a bennszülöttek nagy ünnepséget tartottak, ahol eljárták a jávai nemzeti táncot, az „Aquila“-t, ami részükrol a legnagyobb tisztelet jele.

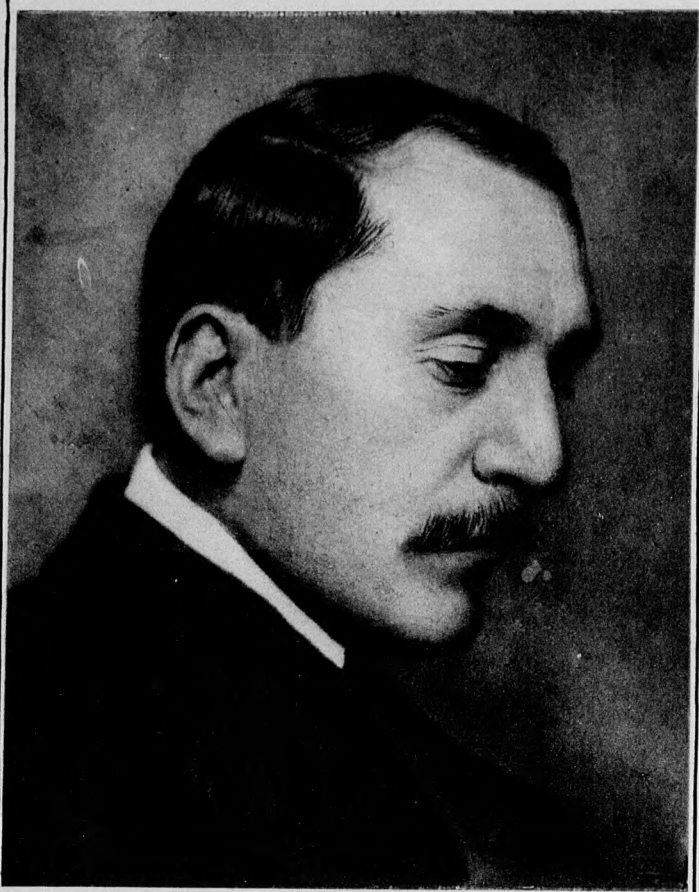
És a krétakori Dinosaurus késői utódának ketrece előtt most modern, eton-frizurás amerikai leányok borzongtatják meg fáradt idegeiket.

Az „Aquila“-tánc egyike a legérdekesebb táncoknak. Rendszerint meg serdületlen leány járja a táncot díszes ruhában és ékszerekkel dúsan felcicomázva. Két kezére sasszárnyakat kötöznek, amelyekkel tánc közben a repülés mozdulatait utánozza.

Az ünnepség után nagy vigyázattal „becsmagolták“ az elfogott Varanust és New-Yorkba szállították.

A bennszülöttek „Aquila“-tánc

Herczeg Ferenc, akinek „Gyurkovits-lányok” című regényéből a svéd Ufa-filmgyár filmet készített, melyet a jövő héten mutatnak be Budapesten

Mi történt?

A pénzügyminiszter vacsorát adott a Bank of England itt tartózkodó vezérigazgatójának tiszteletére: 1. Ottó Niemayer, az Angol Bank vezérigazgatója, 2. Bud János pénzügyminiszter, 3. Sir Barclay budapesti angol követ

Peyer Károly beszél a szociáldemokrata munkásság Kossuth-ünnepélyén Horvay János Kossuth-szobra előtt

Grazia Deledda, a világhírű olasz író, az 1926-i irodalmi Nobel díjat nyertese

P. Márkus Emilia és Péchy Blanka a „Tied a szívem” egyik jelenetében a Belvárosi Színházban

A székesfehérvári Ferenc József nőnevelő intézet új székházának felavatása: 1. Klebelsberg Kunó gr. kultuszminiszter, 2. Shvoy Lajos püspök és gr. Széchenyi Viktor főispán

Hálóing a Ruppében

A szórakozott professzor urat, ugye nem kell külön bemutatnunk a Délibáb olvasóinak? Hiszen mindenkinek ismerősei között akad bőven ilyen szórakozott professzor, aki a szívtartó tűzes végével veszi a szájába és min-

hát itt felírásban és képen mindaz, amit otffelejtettek a villamoson.

A B Sz K Rt. Kertész uccai székházában mindazokat a tárgyakat gyűjtik össze a külön erre a célra létesített osztályon, amelyeket a villamosvas-

A kalauzok leadják a központban a végállomásokon talált tárgyakat

den héten új esernyőt kell vásárolnia, mert a régit hűségese elvesztette.

Es itt álljunk meg egy pillanatra. A villamosnál. Eppen erre akarunk rámutatni. Mit és mennyit felejtnek az emberek a közúti közlekedési eszközökön: vasúton, villamoson, autóbuzson, hajón stb. Ismeretes mindenki előtt, hogy az összes közlekedési vállalatok székházában van egy terem, ahol a kocson felejtett tárgyakat összegyűjtik, nyilvántartják, hogy azután, ha igazolt tulajdonosa jelentkezik, annak visszaadassák. Sok tisztviselőnek ad állandó kenyeret az emberek feledékenysége és így változik át a rengeteg bosszúság, nem ritkán kétségbeesés, örömmé. De hadd vonuljon

utak végállomásán találnak az üres kocsit előírás szerint végigkutató kalauzok. Itt azután évek hosszú során át megőrzik: a Talált tárgyak osztályán és nem egyszer öröme gyulladt arccal távoznak el innen emberek, akik sírós szemmel mentek be elhagyott kedvenc vagy értékes tárgyaik után érdeklődni. A legnagyobb helyet itt is természetesen az esernyők foglalják el, ezek vannak a legnagyobb számban és ez érthető is, hiszen, Hölgyeim és Uraim, tegyük csak a kezünket a szívünkre és valljuk meg őszintén, akad-e csak egy is közöttünk, aki nem hagyott el élete során legalább egy esernyőt a villamoson? Ott felejtve a zsúfolt kocsit ülés mellett a leszállás izgalmában. Főleg a nőkkel történhetik ez meg igen gyakran, mert az esernyők szépszámu hadseregében főleg női ernyőkkel találkozunk, a legutolsó remekbe készült selyemtől a legprimitívebb, vászomból varrott kofapapleig. El kell azonban ismernünk, hogy férfi esernyő is akad itt azért éppen elég. A Tudományos Akadémia és az egyetemek összes professzorai kistafirozhatnak magukat bőségesen, oly nagy a választék.

Az a szimpatikus tisztviselő, aki a talált tárgyakat gondozza a BSzKRT. palotájában, igen érdekes dolgokat mondott el a villamosok esernyőforgalmáról.

— Természetesen, és ez nemcsak az esernyőkre, hanem minden talált illetve elvesztett tárgyra vonatkozik, békében sokkal nagyobb volt a számuk, mint ma. Akkor sokkal könnyelműbbek voltak az emberek, sokkal kevésbé vigyáztak a holmijukra. Békében százakra rúgott nálunk egy esztendőben a villamoskocsijainkban talált esernyők száma, ma már ez a szám természetesen igen lelohadt. Ma vigyáznak az emberek mindenükre, leszállásnál előbb jól körülnéznek, megvannak-e a csomagok és csak azután tolaakszanak a lépcsőhöz, féltve szorítva magukhoz az esernyőt. Még csak néhány esztendővel ezelőtt is, egy-egy esős napon a talált esernyők egész garmadáját hozták be hozzánk a kalauzok, ma már csak elvétve akad. De azért van. Meg más is. Csomagok főleg. A legkülönbözőbb tartalommal. Ruhanezüek, épp úgy akadnak bennük, mint romlandó értékek. A multkor például az egyik 19-es kocsikalauza, amely tudvalevően a Központi Vásárcsarnok felé jár, egy zöld-séggel, hússal és gyümölcscsel dúsan megrakott cekkert hozott be. Egy

A PESTI HIRLAP

CSODÁLATOS SZÉPSÉGŰ KARÁCSONYI MEGLEPETESE

AZ 1928. ÉVI

NAGY NAPTÁRA

az új esztendő legnagyobb könyveseménye lesz. A leghatalmasabb magyar lap, a leghatalmasabb magyar olvasóközönség karácsonyi asztalára utólérhetetlen szépségű meglepetéssel kedveskedik. Az új Naptár tökéletes folytatása és kiegészítője, méltó utódja annak a tavalyi Naptárnak és idei féltévi Kincsházának, mely mindegyik a maga páratlan szépségével és gazdagságával meghódította az egész országot és valóságos kincse lett minden családnak. Az 1928. évi Nagy Naptárról nem is kell talán többet mondanunk, hogy a Pesti Hírlap Könyvtára előző kötetének minden belső gazdagsága, praktikus-sága, kimeríthetetlen tartalma és minden külső pompája még fokozottabb mértékben, még tökéletesebb formák közt, még szebben, dúsabban, kiaknázottabban érvényesül benne. Mintegy félezernyi oldalon, hatszáznál több kép kíséretében eljut e könyvben az olvasóhoz minden, ami kultúra, irodalom, szépség és érdekesség a mai világban van. Barát, tanácsadó, tanító és szórakoztató az új Naptár, mely a modern magyar irodalom legzebb és legtartalmasabb kötete lesz.

Ezt az összehasonlíthatatlanul gazdag és vaskos díszművet a PESTI HIRLAP előfizetői ajándekul kapják karácsonvra e öfizetési feltételeink értelmében.

háziasszony felejtette a villamoson a reggeli órákban, amint hazafelé igyekezett. Valami nagyon súlyos gond rághatta a lelkét, hogy még erről a mindennapi szükségletéről is megfeledkezett.

Megnyílnak a fiókok, kitárulnak a szekrényajtók és a legkülönbözőbb holmik tarka karneválja vonul fel előttünk. Apró játékszerek: kis automobilok, széke hajasbábák, ormótlan mackók, ezeket gyerekek hagyták el. Szőszke apróságok, kislányok, hej mennyit sírhattak értük odahaza, mikor rádöbbentek, hogy elvesztett a mackó vagy a Juci baba! Találunk itt kesztyűket is, majdnem olyan nagy számban, mint esernyőket. Nőt, férfit egyaránt és a mi a legérdekesebb: teljes pár alig van közöttük. Legtöbbje csak a bal vagy a jobbkézre való.

Ezek azok a tárgyak, amelyek többé-kevésbé érthető módon kerültek a végállomáson kiürült villamoskocsiból ide a talált tárgyak szekrényébe. De vannak itt sokkal fantasztikusabb dolgok is. Dugóhúzó, fél sárcipő, néhány primitív ékszerdarab, az egyik sarokban kenyérmagvakkal telt kis zsák, kardbojt, revolvertok, sárkefe, nyersfilm, billiárdgolyó, kréta és még ezer más egyéb. Értékesebb ékszer, arany vagy ezüst cigarettatárcsa nem igen akad közöttük, hiszen ezeket feledékeny gazdája az érzékeny kár miatt fokozottabb gonddal keresi

esetleg a rendőrség segítségével is, úgyhogy ezek rendszerint rövid idő alatt visszavándorolnak jogos tulajdonosukhoz.

De nézzük meg azt is, hogy mit felejtnek az emberek a vasúton, mit találnak a Máv. éber emberei a kupék csomaghalóiban, mikor a vonat bebrog a pesti pályaudvar üvegteleje alá és mindenki elhagyta a vagonokat.

Hát legelőször is csomagokat. Elegáns disznóbőr bőröndöket, viaszkosvaszón táskákat és cukorszárgával átkötött, jó vastag csomagolópapírba burkolt mindenfélét. Legfőképpen hálóinget. Ez van a legtöbb a Máv. raktárában. Ujabbban a modern pizsama csatlakozott hozzá. A második helyen a fogkefe áll. Meg a szappan. De azért akad itt is szép számban más is. Élelmiszer, ruhanemű, rozsdás kard, ócska korsók, konyhalámpa.

Csak egy nem. Pénz. Pénzt soha nem találnak se a vasúton, se a villamoson. Az autóbuzson meg a hajón sem. Egészen bizonyosan a repülőgépen sem, ha az megérkezik a mátyásföldi végállomásra és a pilóta hátranéz az utasfülkébe. Vajjon miért? Erre aztán csak vigyáznak az emberek, de a legvalószínűbb az, hogy pénzt azért nem találnak sehosem, mert hát hogy vesztenék azt el, mikor egyikünknek sincsen.

Egy elveszett ernyőt a tulajdonosa kiválaszt a sok közül

Azonnal fűsít, üdül az Animo szilárd kölnivíz, jobb a migrén-kupnát! Ára: 1 és 2 pengő. KULTUR laboratórium, Budapest, VII., Dembinszky ucca 4 szám

2 hétig tartó szenzációs olcsó cipővásár a New-York cipőházban Dohány u. 59

Legszebb Alapított 1854. Legjobb PAP LAN Legolesőbb PAP LAN PAP LAN
Kárp. tosarú, vas- és rézbútor-gyára
Szőnyeg, pokróc, függöny, ágy-és asztalterítők, gyermekkocsik, nyugszékek, leányszoba, előszoba minden kivitelben kapható

Gichner János
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20
Nagy katalógust 40 fillér ellenében postán bérmentve küldök

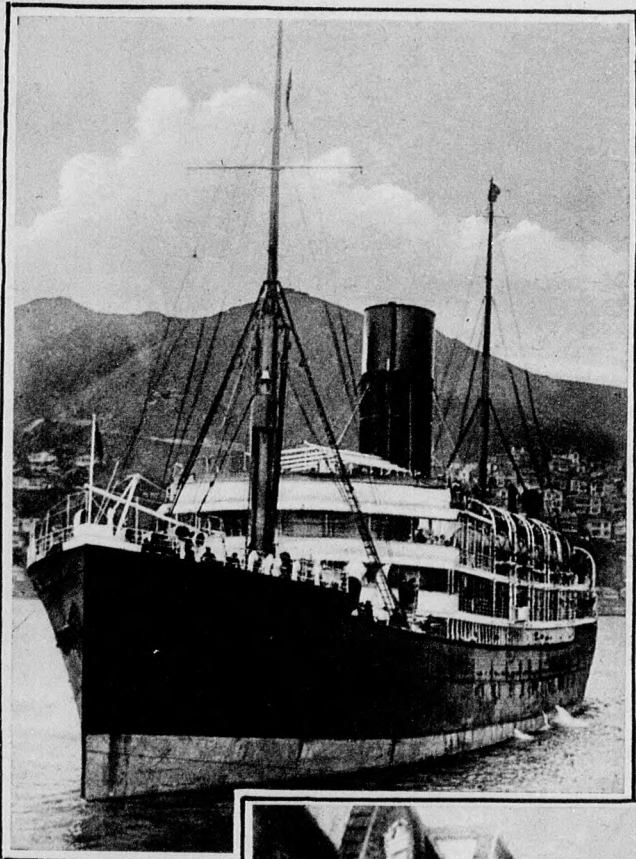

Agnes Allison, a hollywoodi lábszépverseny győztese

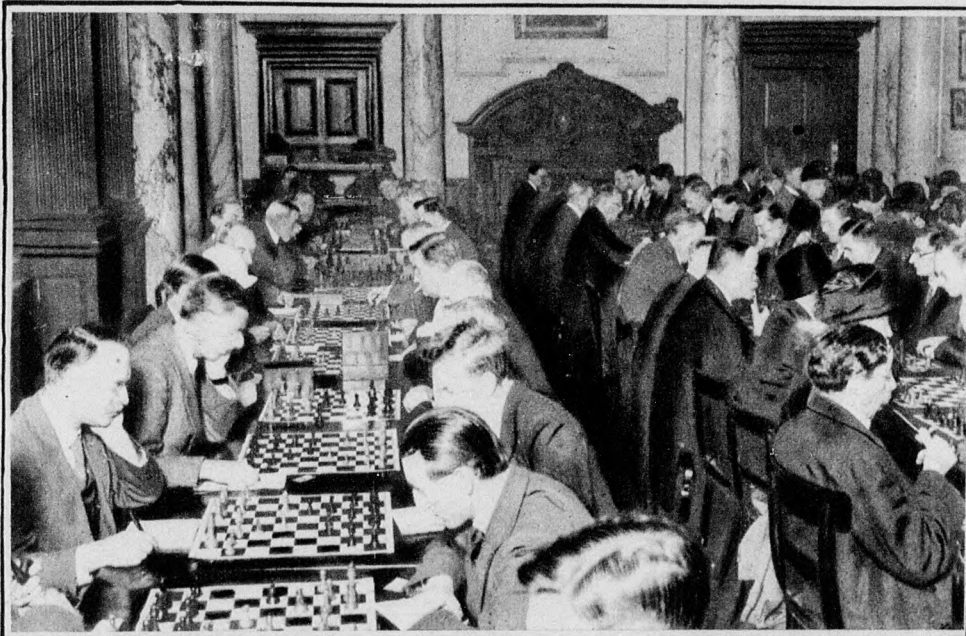
Érdekes képek

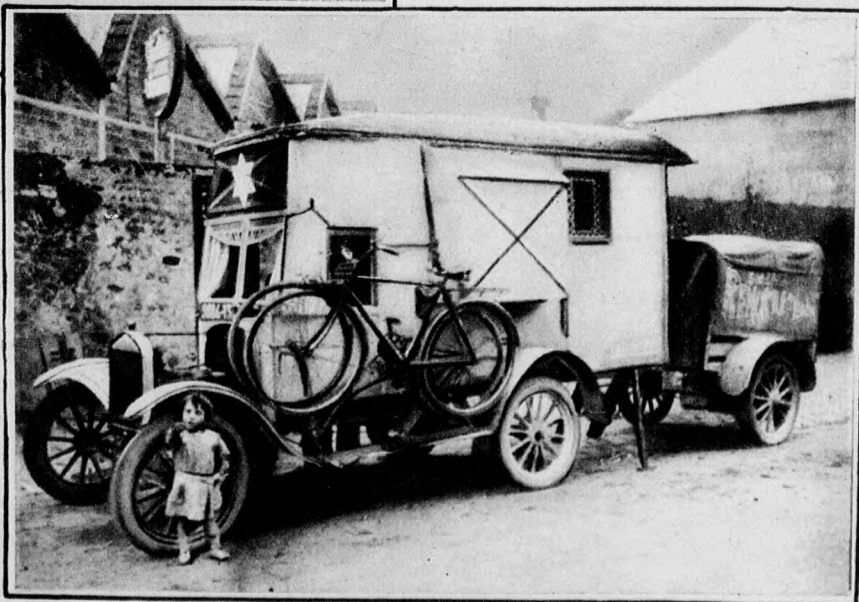
Az amerikai „Jazz-királynő”, Elsie Teale, egy 18 tagú női jazz vezetője jelenleg Bécsben van

A „Tahiti” nevű hajó, amely San-Franciscónál összeütközött a „Grey-cliffe” nevű kirándulóhajóval. A „Grey-cliffe” percek alatt elsüllyedt és sok kiránduló tengerben lelte halálát

Tömeg-sakk-verseny New-Yorkban. Az államhivatalnokok és a magánhivatalnokok 500—500 főnyi csapatokkal mérköztek meg egymással. Tehát egyszerre 1000 ember játszott a sakkasztaloknál. Képünk a verseny egyik részletét mutatja be. A versenyt az államhivatalnokok nyerték meg nagy fölényvel

A cigánykaravánok romantikáját eltiporta a technika. A modern cigányok már autón járnak be a németországi falvakat

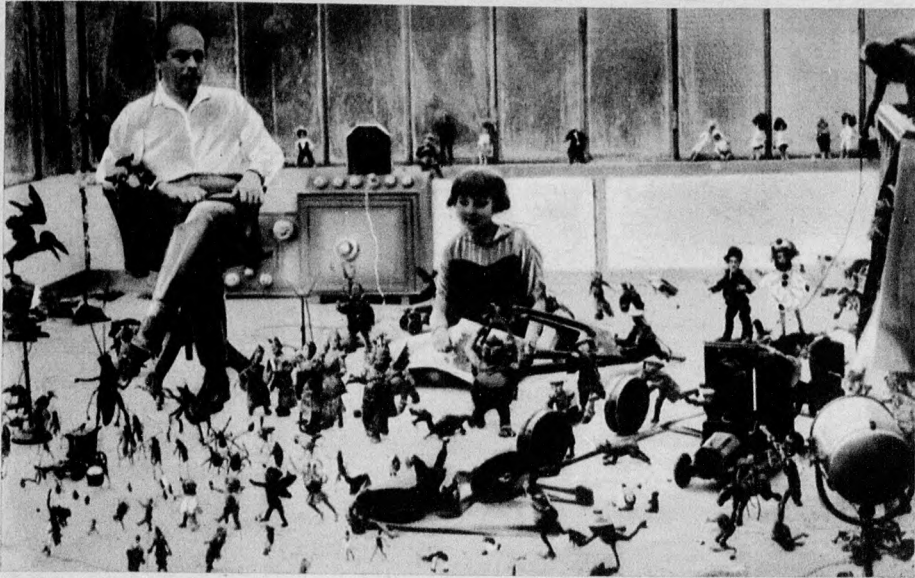

London egyik utcáján a körüli vasút egy óriási emelődarának ment neki. A hatalmas romhalmaz eltakarítása napokig tartott

Rovarok, mint filmszínészek

A filmvilág legújabb szenzációja egy Párizsban élő orosz művészek, Starevichnek a kreációja, a bogárfilm. A közönség mindig különös érdeklődést mutatott a filmen szereplő gyermekek

és lefotografált bogarakat roppant türelemmel válogatták meg és kifesték a helyes pillanatokot, amikor a film cselekményéhez simuló mozdulatokat végeztek az apró hatlábú szereplők.

Starevich, a rovarfilmek rendezője hűséges segítőjével, a leányával

és négylábú állatszínészek iránt. A kutya, macska, majom és elefánt után a németek a bogárvilágba tartozó hatlábúakat is belevonták a filmtémák és szereplők körébe. Eleinte csak apró jeleneteket lestek el és mutattak be hatalmas nagyításban, majd egy lépéssel tovább mentek és *Maja, a méhkirályné* cím alatt kerek történet formájában a méhek és egyéb bogarak életét vitték filmre. A környezetet és

Ezen az úton ment tovább néhány hatalmas, jelentős lépéssel Starevich és függelékülve magát az apró hatlábú filmsztárok széleiről, az eleven bogarak helyett kitérően megkonstruált bogármodellekkel játszatja le történetét. A Starevich-filmeken szereplő bogarak mindegyike valóságos iparművészeti remekmű, mert amellett, hogy lényegében bemutatják a bogarak legsajátosabb szerkezetét, min-

Hárfaszó a virágoskertben

Élet-határharc a bogár Dávid és Góliát között

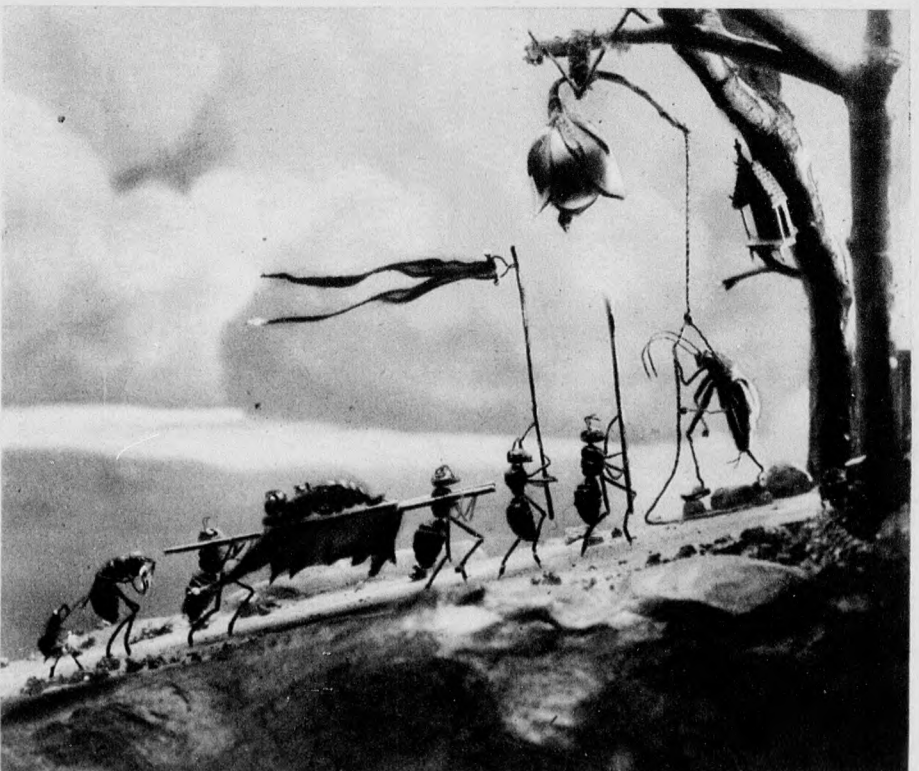
den egyes porcikájuk esuklóra jár, mozgatható, sőt akad közöttük olyan is, amelynek az arca a legkülönbözőbb fintorok kifejezésére képes.

Ezekkel az apró művészekkel készíti el Starevich csodálatos bogárfilmjeit. Természetesen szinte hihetetlen türelem és aprólékos gondba kerül, míg egy-egy ilyen film elkészül, mert hiszen a levétetésnél egy félórás tartó film átlagos hossza 600 méter, minden méternyi filmre 52 filmkocka kerül és minden filmkocka anyagát pontosan a milliméter tizedrészét kitevő részletmozdulatok beigazítása után lehet csak fotografálni. Ez a feladat különösen akkor nehéz, amikor egyes jelenetknél egész csomó ilyen műbogar szerepel és minden egyes figurának a végtagjait és potrohát, a jelenetnek megfelelő módon kell tovább mozdítani. Egy félórás filmnél tehát 31.200 felvételt kell minden egyes esetben csinálni, lassan, szabad szemmel szinte észrevehetetlen mértékben továbbmozgatva a bogármodelleket.

Ez a munka, mint már említettük, elsősorban hihetetlen türelmet és kitartást igényel a rendező művészi készségén kívül. Csak igen kevesen ismerik a bogárfilmek készítésének minden aprólékos trükkjét és titkát, mert a felvételek csak zárt ajtók mellett, a legnagyobb titokban készülnek. Starevich egyszemélyben rendező, világosító, dramaturg, operatőr és kelékes. Egyetlen segítőtársa a leánya, aki rendkívüli gyakorlatra tett szert

a bogarak apró végtagjai, csápjai és szárnyai finom beigazításában. Angyali türelemmel és kitartással dolgoznak kettesben egy-egy ilyen bogárfilm elkészítésén, de végül is megvan munkájuknak a méltó jutalma, mert ezek az újfajta filmalkotások valósággal elragadtatják a nézőt, öreget és fiatal egyaránt. Ez apró művészek mozdulatainak láttán elfeledjük, hogy csak mesterségesen készített modellekről van szó, mert a rendező zsenije és a modern filmtéchnika megleveníti őket és groteszk, humoros, néha pedig drámai cselekvésük révén valósággal megdöbbentő tolmácsolóivá válnak azoknak az eszméknek, amelyeket az alkotójuk ki akar általuk fejezni.

A bogárfilmekben feldolgozott cselekmény többnyire egy-egy jól ismert állatmese filmesített változata. A régi mese azonban csak vázát adja a filmnek, mert ez a technika lehetővé teszi olyan jelenetek felidézését is, amely a mesemondó fantáziájában ott szunnyadt, de amelyek kifejezésre a szavak is gyenge eszköznek bizonyultak volna. Most a filmtéchnika segítségével a vetítővászonon meglevenedett rovarok a legsodálatosabb dolgokat viszik végbe szemünk előtt és így például a „Tücsök és a hangya” jól ismert meséjének néhány sorából egy félórás tartó színpompás, fordulat, mulattató, megrázó és oktató filmdarab lett, amelynek minden egyes jelenete újabb és újabb meglepetést tartogat a néző számára.

A vidám rovarélet szomorú vége. A temetés

Lóth tengere

Jeruzsálemből másfél napi utat tesz meg a karaván mindig vadabb és kopárabb sziklák, vízmosások, sójegekkel teli bűzös mocsarak közt, amíg eléri a Jordán torkolatához. Vezetőinknek mindvégig több gondjuk volt a puskákra meg a távcsövekre, mint magára az útra, hiszen veszedelmek, vadállatok nem fenyegettek, csak a beduin rablócsapatok, amelyek évente négy-öt sikeres rajtaütéssel bizonyítják be az angol megszállóknak, hogy Palesztina közbiztonsága még mindig csak papíron van meg.

Most éppen hatalmas autó-utat építenek az angolok a Holt-tenger felé Jeruzsálemből. Bar Lóth, arabul Lóth tengere a vallási helyeken kívül a legérdekesebb pontja Palesztinának, valamikor veszedelmes megközelítése hamarosan párórás autó-úttá válik családi kirándulók számára is. Egyelőre azonban félelmes magányban és titokzatoságban fekszik a szürkevörös sziklák egyhangú vonulata mögött Lóth szörnyűségei tengere és a gyorsesű Jordán-folyó fáradhatatlanul hordja belé Szíria édesvizét.

Amikor már a közelében voltunk, meglepett a vidék élettelensége. Egyetlen madár, valamirevaló állat nem volt látható sehol a kopár, sziklás talajon, a növényzet is mindinkább szegényedett, végre szürkebogyós apró futóbokrokká lett, meg néhol hatalmas, bonyolult túskegombolyag — szintén valami bokornövény, amelynek azonban a tuskéi nagyobbak és sűrűbbek, mint a levelei. Állítólag innen vették Krisztus töviskoronáját is. Még a tevének sem kell ez a túskegombolyag.

Oldalt már hajlik a talaj, véget ért a fennsík.

Kelet felől fehér, zöld és sárga tócsák szikráznak a szemünkbe. De ha odaérünk, látjuk, egy csepp nedvesség sincsen a vájatkban, csak sólerakódások, amelyekről elpárolgott a víz. Továbbhaladva, egy észak felé

kanyarodó kis völgy váratlan zöld színei üdítenek föl, zöld fák csoportjai álldogálnak, lombos fák veszik körül a fekete olajfatorzseket. Még közelebb fűzlombokra ismerünk, aztán meghalljuk a folyó csobogó suhogását is, a Jordánét.

De csak a Jordán környékén vannak erdők és csak a folyó édes vizében van élet, halak, vízbogarak fickándoznak még alig 80 méterrel is a folyó furcsa, tükörszerű megtorpanása előtt, amely a sósvizekkel való találkozását jellemzi. Odáig már zavaros a víz, és megvizsgálhatatlan a hínáros sás és vízínövényzete miatt, amely a partjait mindenütt ellepi.

Aki látta, mégis alig tud megválni ettől a csodálatos képtől. A Jordán aránylag rövid folyócska s a magas szíriai hegyekből kell lerohannia olyan mélységekbe, amelyek sokkal lejjebb vannak, mint a Földközi-tenger. Ha csatornát ásnának a Földközi-tengertől a Holt-tengerig, akkor a Földközi-tenger vize négyszáz méter magasságból tombolva zuhanna belé abba a mély szakadékba, ahol most Lóth tengerének a sóleve párolog. Az egész világon ez a legmélyebben fekvő víztükrök és még most is egyre süllyed, amint megállapították. Beduin vezetőink azt állítják, hogy a Jordán az oka a Holt-tenger folytonos süllyedésének, mert a tenger fenekét alkotó sórétegeket mindig olvasztja, mossa.

Bizonyosságul nagy készséggel vezetnek körül a Só-hegységig. Ez a különös, közel kétszáz méter magas hegysírtétegeket mindig olvasztja, mossa.

Nehéz fehér-zöld színű tükörlapként látszik, gyöngyszínű csillogással. Egy beduin fickó hangos kiáltással, szökken belé, kapálózik, bukdácsol nem tud elsüllyedni benne. A víz annyira telítve van konyhasóval és kálissóval, hogy nehezebb, mint az

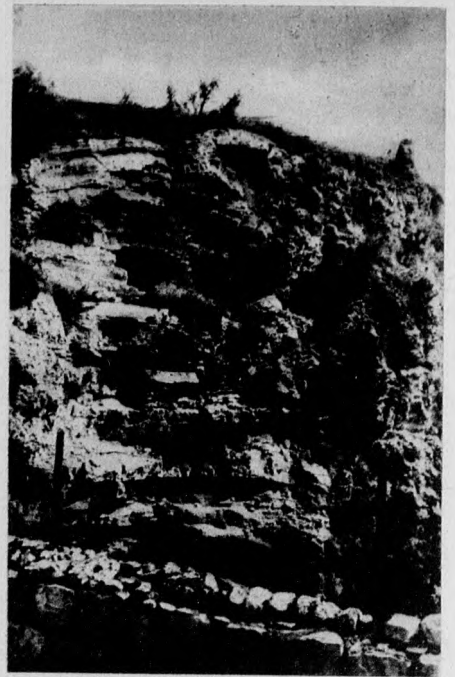
emberi test. És aki belekerül, azt egykettőre söréteg borítja, csillámló sópikkelyekkel, alig győz azután mosakodni és dörzsölni.

Széles csónakokkal lehet rászállni és nagy munkával továbbvezetni rajta. Nincsenek viharai, se örvényei, lefolyását se találták meg, de a nyomok körülötte arra vallanak, hogy valaha jóval nagyobb volt. Most — talán mélyebb. Az evezőt, csónakot is belepeli a sókristály, a mérései ezért bizonytalanok, de 500 méternél mélyebb helyet nem találtak még benne.

A hosszúsága 80, a szélessége 27 kilométer és mindenütt bántóan egyforma vöröszöldes sziklahegyek környékezik. A geológusok szerint a Jordán hosszú ideig a Vörös-tengerbe vitte a vizet, hosszú és nyugat—dél felé kanyarodó úton, de valami nagy földszakadás megteremtette a Holt-tenger mostani nagy katlanát, azóta a Jordán abba folyik be és elpárolog a nagy tófelületen. A Jordán régi medrét is megtalálták egész a Vörös-tengerig. A nagy földrengés nem volt tűzhányó-jellegű, így Sodoma és Gomorrha bibliai pusztulását tűzesővel és kénkövel továbbra is csodának kell tartani, bár ugyanakkor történhetett, amikor ez a nagy földszakadás megtörtént a Jordán útjában.

Lóth tengere a világ legsósabb vize, ötször olyan sótartalma van, mint az Atlanti-óceánnak, ezért élőlény nem maradhat meg benne, se hal, se azalag, se vízi féreg. Még a madarak is elkerülnek róptükben, hat órahosszat egyetlen madarat se láttunk az égen fölött. Keleti és déli sziklabarlangjaiban búvóhelyet találnak a sivatagi ragadozó állatok, hiénák, farkasok, sakálók. A só halál ezeknek a vizeknek az ura. Roppant sótartalmát a lakosság és néhány angol-arab vállalkozó ugyancsak kihasználja most, nagy medertáblákba eresztik és ott elpárologtatják a vizet, így hatalmas sórétegek maradnak vissza.

Elvezettek „Lóth szobraihoz” is. Hatalmas sóoszlopok ezek a tenger partján, mi tizenhatot számláltunk össze, de egynek se volt még megközelítőleg sem emberi formája, ezekben hiába keresnek Lóth feleségét, akit kíváncsisága sószoborrá változ-

Kőfallal szegélyezett autót vezet a Holt-tenger felé

tatott a bibliai időkben. Magasságuk 18—32 méter.

Végzetlen szomorúság árad el a mozdulatlan nehéz vizek fölött és mind megértettük a sokszáz mondát, amely a környék népeit foglalkoztatta ezer éveken keresztül miatta. Mint valami égető-keserű átokcsöpp — olyan ez a hatalmas tó, mely 4000 év óta mindig mélyebbre eszi be magát a föld testébe örökké lecsapolhatatlanul, mert hiszen 400 méterrel lejjebb van már, mint az összes tengerek.

A tó déli része sekélyebb, alig pár méter mély, állítólag itt süllyedtek el Sodoma és Gomorrha benne. Romokat azonban eddig hiába kerestek benne, bár megkövesedett őstengeri halakat már felhoztak belőle.

Az út visszafelé már sokkal vidámabb Lóth tengerétől. Elmaradnak a szomorúság kopár sziklái, olajfaligetek, narancserdők következnek, aztán megáll a karaván egy kis falu mellett.

Sörszatóriumban

(VII, Erzsébet körút 7 sz.)

4 fogásos ebéd 1.30
Esti ebéd 1.24

Próba- felvételek

filmre

KOVÁCS és FALUDI-nál

CORVIN

FILMGYÁR

ZUGLÓ, GYARMAT UCCA

TABARIN

VILÁGVÁROSI
MŰSORA

SZENZÁCIÓS

CSÁNYI MIHÁLY

úri szabó
Dohány ucca 82. Tel.: J. 432—74
az Ufa szállítója

Vígyszínház-kávéház

GRILL ROOMJÁBAN

Eisemann és Leopoldi

a kettős zongoránál

HATSCHEK ÉS FARKAS

optikai, fénykép- és kinematografiai vállalat. A Hahn-Goerz vezérképviselője. Az Ufa szállítója

IV, Károly körút 26
Telefón: T. 142—78

REICH FRICI

női divatkalapok
VÁMHAZ KÖRÚT 10

Bársonykalapok 9 pengőtől
Filckalapok 7 pengőtől

Nézzé meg vitrinjeinket a mozi előcsarnokában!

FODORMÓR

angol úri szabó
Nagymező u. 30. Tel.: 116—00
az Ufa szállítója

Az Ufa
hangszerszállítója

Schunda V. J.

Magyar ucca 18

Budapest legrégebbi üzeme, az összes színházak és mozik bevásárlási forrása

KRISTÁLY-KÁVÉHÁZBAN

ZIMMERMANN JAZZ-BAND

ADMIRAL

a
legelegánsabb
közönség
szórakozóhelye

Magyar ucca 5
Telefón: 454-49

KARIKÁS MÓR

festővállalkozó
HERNÁD UCCA 45. TEL.: J. 346—35
az UFA szállítója

HOTEL ESPLANADE

CSALÁDI SZALLÓ

Budapest,
III, Zsigmond u. 38—40

PECSEK ISTVÁN

filmszínház-berendező
műbútor-asztalos
IX, GÁT UCCA 3. TELEFÓN: 438—34
az UFA szállítója

GERŐ MIKSA

Szondi ucca 13. Telefón: 138—53
az Ufa villamos felszerelési szállítója
Rádió-cikkek

Színészek Otthon

Bajor Gizi reggeli ébredése

(Harsányi felvételei)

Bajor Gizi délutáni szórakozása

Égő gyertyából = selyemzsebkendő

Hogy miképpen lehet az égő gyertyából egy csomó különféle színű selyemzsebkendőt elővarázsolni, azt egy híres amerikai bűvész a következőképpen mondta el azoknak, akik őt e csodálatos mutatvány felől megkérdezték:

— A bűvész megjelenik a színpadon. Egyik kezében kartonból készült ernyővel borított gyertyatartó gyertyával, másik kezében egy doboz gyufa van. A bűvész leteszi a gyertyatartót az asztalra és felkéri a közönséget, hogy jól figyeljen kezének minden mozdulatára, mert csodálatos dolgok tanúi lesznek. Leemeli a kartonernyőt a gyertyáról és egy szál gyújtóval lángralobbantja a gyertya kanócsát. Az ernyőt is megmutatja kívülről, belülről, hogy az tökéletesen rendes és nem preparált darab, de hogy még jobban meggyőződhessen a közönség, előbb még le is adja alapsabb megvizsgálás céljából.

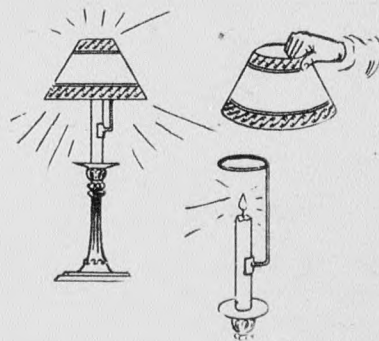
Amikor ez megtörtént és a kartonernyő ismét felkerül a színpadra, a bűvész reáhelyezi az égő gyertyára és megkezdődik a tulajdonképpeni bűvészmutatvány. A bűvész magasan, egészen a könyökéig feltűri a kabát vagy ha jelmezben végzi a mutatványt, a zubbony ujját, nehogy azzal lehessen meggyanusítani, miszerint a kabát ujjából varázsolja a tárgyakat.

Különböző varázsigéket mormol a bűvész és rejtelmes kézmozdulatokkal delejezi az ernyővel fedett gyertyát. Azután hirtelen odalép mellé, benyúl az ernyő alá és merész rántással kikap alóla egy csinos, színes selyemzsebkendőt. Azután egy másodikat, harmadikat és így tovább. A közönség ámul a csodálkozástól, nem érti a dolgot és különösen rejtelmesen hat a dolog, amikor a mutatvány végeztével a bűvész felemeli az ernyőt és ott látják alatta a barátságosan, ártatlanul pislákoló gyertyát.

A bűvészmutatvány magyarázata az, hogy a pislákoló gyertya nem olyan ártatlan a dologban, mint amilyennek látszik, hanem, amint a mellékelt rajzon látható, csak a tetetjén levő csészécskében van egy darabka igaz

gyertya, míg a többi részét kívülről egy fehérre zománcozott üres fém vagy üveghenger képezi. A henger belsejében a gyertyát tartó csészécskéhez forrasztva egy tolattyú van, amely űrt zárt be és ebbe vannak elrejtve a színes selyemzsebkendők.

Midőn a bűvész az ernyő alá nyúl, egy kissé feljebb húzza a gyertyadarabot tartalmazó csészécskét és ekkor a tolattyú hatása következtében a hengerből kibuggyan a selyemzsebkendők csücske. Ezt ragadja meg a bűvész és rántja ki egymásután a bámuló nézők legnagyobb csodálatára. Amikor az utolsó selyemzsebkendőt is kihúzza, a gyertyát tartalmazó csészécskét ismét visszatolja előbbi

A bűvész leemeli az égő gyertyáról az ernyőt — semmi gyanusát nem lehet látni

helyzetébe és így már mi sem leplezheti le a turpisságot.

Ezt a mutatványt nagyon jól be kell gyakorolni, mert különben könnyen felsülhetünk vele. A kisebb gyakorlattal bírók jól teszik, hogyha a mutatvány megkezdése előtt elfűjják a gyertyát és akkor az ernyő felső részén keresztül rángatják elő a színes selyemzsebkendőket. Igaz, hogy a mutatvány így nem olyan hatásos, mintha a gyertya égve marad, de nem fenyeget tűzveszély.

Nagy gondot fordítsunk a zsebkendők elhelyezésére, nehogy egy rántásnál az egész csomó egyszerre jöjjön ki. Ezen úgy is lehet segíteni, hogy a tolattyú csak az első zsebkendő csücskét tegye szabadá, míg a többi kendők egy-egy öltéssel vannak hozzáfűzve az előző zsebkendőhöz.

A csodálatos gyertya belső szerkezete

Az ernyő alól egyik színes selyemzsebkendő után a másik kerül elő

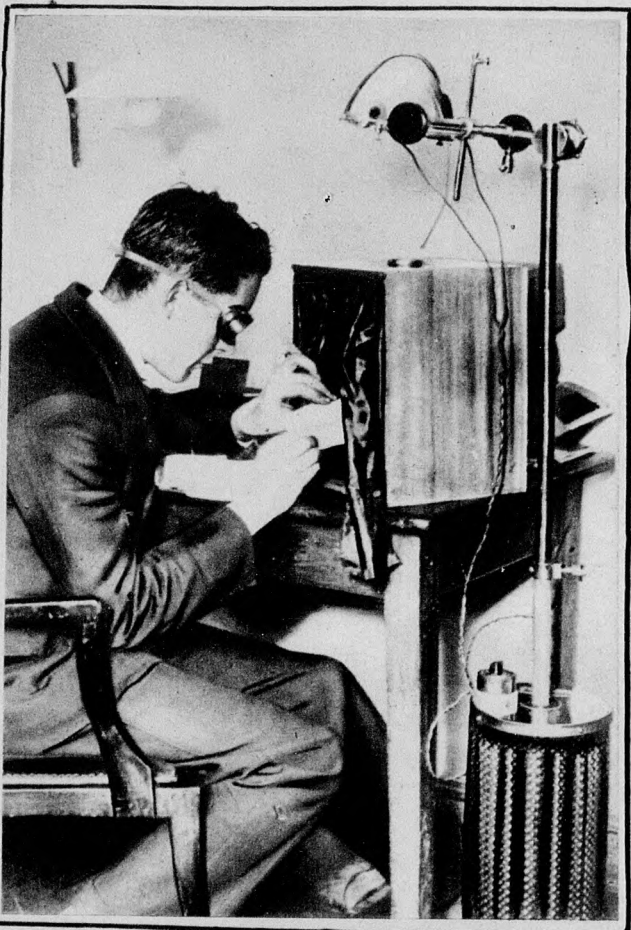

Az apuliai herceg és Anna Bourbon hercegnő esküvőjük után távoznak a nápolyi katedrálisból

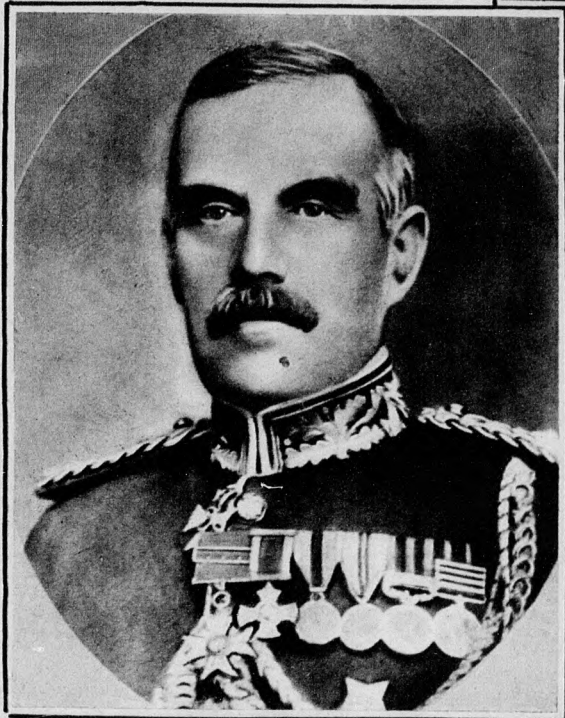
Innen-Onnan

Kemál pasa, akit újra megválasztottak a török köztársaság elnökének

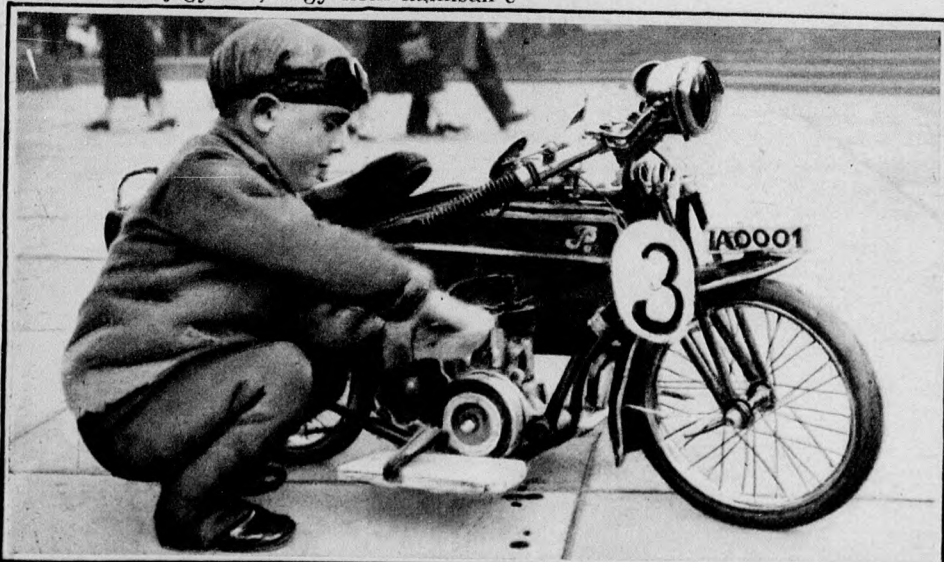
Ultraviolet sugarakkal vizsgálják újabban a bankjegyeket, hogy nem hamisak-e

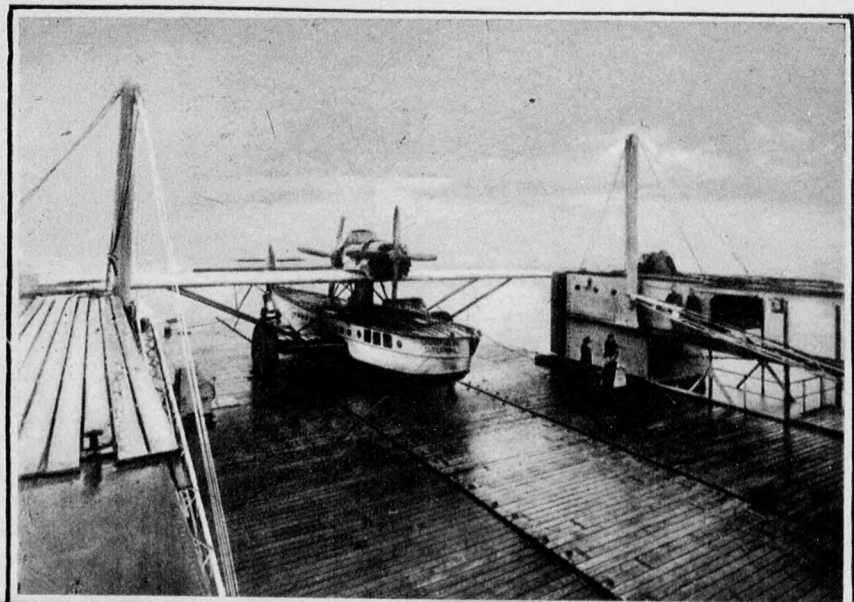
Sir William Robertson angol tábornagy, aki egy beszédében, amelyet a londoni kereskedelmi kamarában tartott, elítélően nyilatkozott a modern háborúról és szót emelt a háborús készülődések ellen

Miss Mitchell angol gépirónő, aki a párizsi gépiróversenyen a gépírás Európa-bajnoka lett

Egy berlini 3 éves fiúcska, aki Berlin uccáin motorbiciklijét javítja

A lübecki kikötőben most bocsátották vízre az első úszó repülőgépdokkot

AZ ÉGBŐL POTTYANT ZSOKÉ

Én is szakmabeli vagyok...

Senki sem figyelt rá, de ő azért folytatta:

— Még a kofferom sem tettem le, egyenesen idejöttem, tessék elhinni, ha mondom. Különbösen bocsánatot kérek, még be sem mutatkoztam. Neve Fred...

— Valami nevet elmormogott. Mr. Davis mérgesen fogott kezét vele és csak akkor mosolygott, mikor végignézett egy kicsit figyelmesebben új ismerősén.

Hát bizony, ez a toladó cvikkeres úr elég furcsa látvány volt. Kopott, szűkreszabott ruhájában, piszkos sárga szalmakalapjában, rettenetes magas gallérjával úgy festett, mint egy madár-ijesztő. És a szája az folyton járt.

— Jaj, nagyon örülök, hogy látni fogom a nagy díjat! Áldom az Istent, hogy idesegített. Megjegyzem, uraim, én magam is szakmabeli vagyok. Különbösen Jimmyt szeretném látni lovagolni.

— Azt mi is szeretnék látni! Ugye, Jean? — fordult tréneréhez Davis.

— De sajnos nem láthatjuk.

— Miért, talán elmennek? — kérdezte a cvikkeres úr — azt ne tegyék, várják meg a nagydíjat.

— Nem megyünk el, de szerencsétlenség érte szegény Jimmyt és ma nem lovagol — felelte az istállótulajdonos.

— Jaj, de sajnálom.

— És képzelje el akkor, hogy én hogy sajnálom, mert én vagyok az a bizonyos Davis istállótulajdonos.

Nagy csönd következett. Aztán a cvikkeres úr ismét megszólalt:

— Nahát, erre nem számítottam! Ugy örültem, hogy Jimmyt látni fogom és most itt van... jaj, de kár. Úgyanis meg kell jegyznem, hogy én magam is zsoké vagyok...

— Maga zsoké? — kérdezte a tréner nevével és végignézett a nádszál úron, aki már nem volt mai gyerek.

— Igen. Mi van ezen nevetni való. Zsoké vagyok és sokan azt mondják, hogy Jimmyhez hasonló a stílusom. Igaz, hogy már régen nem versenyztem, de azért borzasztóan érdekel ez a sport. Gondoltam, talán még alkalom lesz összemérni az erőmet Jimmyvel.

Az istállótulajdonos és tréner felve pislantottak az idegenre. Azt hitték, pillanatnyi elmezavar tört ki rajta.

— Ne higgyék, hogy félrebeszélék — folytatta az úr, — Frédi mindig igazat mond. És önök nem is kételkedhetnek az én tudásomban, mert még nem láttak lovagolni. Próbálják meg. Talán beugarhatnék Jimmy helyére.

— De uram — tört ki dühösen Davis. — Ön inkább egy középiskolai tanárhoz hasonlít, mint egy zsokéhez...

IV.

— Ki az az új zsoké? — kérdezte valaki a tribünön és a következő pillanatban már minden látcső a kékeskék, féhérdresszes zsoké felé szegeződött, aki a Davis-istálló lován ült Jimmy helyett.

Az új zsoké nem valami kellemes benyomást tett azokra, akik az „Express” nevű ló sikerére tették fel pénzüket. Mondta is valaki:

— Az „Express” csak akkor nyerhet, ha Jimmy ül a nyeregben. Így biztosan a „Pálma” lesz a győztes.

— „Express” nagyon bizonytalan — szölt az egyik szakértő, — lehet, hogy az új zsoké miatt.

Start.
A pisztolylövésre elindultak a lovak, „Express” és „Pálma” voltak a sereghajtók. A sor végén kullognak „Express” nyugodtan sétál, mintha még nem is kezdődött volna el a verseny.

— Ez is egy zsoké? — szól valaki — disznóság, hogy szabad egy ilyen analfabétát a nyeregbe ültetni.

Pálma már belejött az iramba. Elhagyja Expressét és a harmadik helyet foglalta le. Express még mindig az utolsó.

Mr. Davis az egyik páholyban fel-sóhajt:

— Mit csináljak? Bedőltem neki!

A közönség gúnyos kiáltásokat küld Jimmy helyettesítője felé. Füttyök és szitkok is hangzanak elvéve.

Körülbelül ötszáz méternél az egyik versenyló megbotlik, Express előbbre kerül.

Frédi izzad. Na, most már itt lenne az ideje, hogy csináljon valamit. A szentelen tömeg csúfolódásaival nem törődik, csak „saját maga miatt” szeretne eredményt elérni. Hogy megmutassa, hogy ő még nem olyan öreg. Express megint az utolsó lett.

A tribünt hangos kiáltás veri fel. — Feléért adom az Express-tikkelt. Hangos kacagás a válasz.

Frédi izgatottan rájja a szájaszélét, vicsorit a fogával, arca egész torz képet mutat. A gyepőlőt erősen markolja. Közledek a finis. Na, Frédi, most vagy soha.

Mr. Davis legyint a kezével, elmegy a páholyból, mert nem akarja látni Pálma győzelmét. Mme Davis szomorúan néz maga elé.

Frédi belevágja a sarkantyúját Express szügyébe. Artikulátlan hangokkal izgatja a lovat. Kér, könyörög, rimánkodik, fenyeget, csak hogy Express kihozza flegmájából.

Es Express hallgat a szóra. Iramot vesz. Egymásután hagyja el a versenyzőket. Frédi lehúnyja a szemét, megfeszíti a nyakát és úgy csinál, mintha a gondolatát akarná átvinni a ló agyába. Nyerni, nyerni és nyerni.

Express már ott fut a Pálma nyomában. A tribünökön elhalkul a lármá.

— Nagyon szépen fut — szól egy úr.

Frédi lova Pálma mellett halad már. De nem sokáig, Express ismét elmarad, aztán újra előretör.

Ex-press! — ordítják a tribünön a fogadók, akik már egész lemondtak a nyereségről.

Frédi behúzza fejét a nyakába. Na, Express, most segíts rajtam és én örökké hálás leszek neked!

V.

Hurrá! Hurrá! — ordított a tömeg, mikor Frédi a nagy derby-díj győztes zsokéja elvezette a karcsú Expressét a tribünök előtt. Az emberek a kalapjukat dobálták a levegőbe és olyan örömtáncot jártak a páholsorok felett, hogy a deszka padló is porzott alattuk.

Frédi se nem látott, se nem hallott. Csak a szíve lüktetett hangosabban, mint máskor.

Bement az öltözőbe. Ledobta magáról a dresszt, felhúzta kopott civilruháját. A turf hősből ismét egyszerű szürke civil lett. Épp a nyakkendőjét kötötte, mikor kopogtattak ajtaján.

— Szabad.

Egy gyönyörű zsoké asszony lépett a szobába.
— Mr. Davis felesége vagyok. Eljöttem, hogy megköszönjem magának a győzelmét. Nagy szegénytől mentett meg bennünket.

— Én köszönöm önöknek, hogy alkalmat adtak nekem arra, hogy még egyszer felelevenítsem a régi dicsőségeket.

— Egyébként azért jöttem — szölt Mme Davis, — hogy meghívjam magát vacsorára. Remélem, nem utasítja vissza a meghívást. Kinn vár az autóm! Már indulhatunk is.

Mme Davis előre ment. Frédi bele se nézett a tükörbe. Rohant az asszony után.

VI.

Feketézés közben a házigazda megkérte Frédit, mesélje el az életét. Előttük ugyanis úgy áll, mint valaki, aki az égből pottyant le az ő segítségükre.

Es Frédi elmondta, hogy valaha a leghíresebb zsoké volt, de az emberek könnyen felejtnek és ma már senki sem emlékszik a nevére. A kiöregedett zsokénak éppen olyan keserű az élete, mint azé a színészné, aki már nem tudja eltüntetni a toladó ráncokat homlokáról.

— Boldog, nyugodt családi életet éltem. A pénz bőven omlott hozzánk, gondunk nem volt semmire. A feleségemet nagyon szerettem. De aztán egyszer megholondultam és otthagytam az asszonyt meg a négyéves kis lánykamat. Elmentem csavarogni zülött barátaimmal, akik a rosszra csábítottak. Később megbántam hitlen-ségemet, de már nem volt bátorságom hazamenni, szégyeltem magam. Szegény kislányom, vajjon hogy néz ki. El-e még? Asszony-e vagy lány? Ki tudja?

Mme Davis tágrameredt szemmel nézte Frédi arcát. Régi családi fotográfiák merültek fel képzeletében.

Halk sikoly. Mme Davis ájultan esett le a székről.

VII.

Frédi végérvényesen Daviséknél maradt. Davisné nem engedte elmenni az új zsokét, aki — mondanunk sem kell — nem volt más, mint elveszettnek hitt édesapja. Mme Davis most már bevallotta, hogy csak azért buzgólkodott úgy a turf terén, mert azt remélte, hogy egyszer mégis csak összehozza a sors apjával.

VIII.

Egy hónap múlva a tréner töredelmes vallomást tett Mme Davisnek. Elmondta, hogy ő az oka annak, hogy Jimmy nem vehetett részt a versenyen. A Franzden-istálló tulajdonosa megvesztegette őt, hogy zárja Jimmire a gőzfürdő ajtaját.

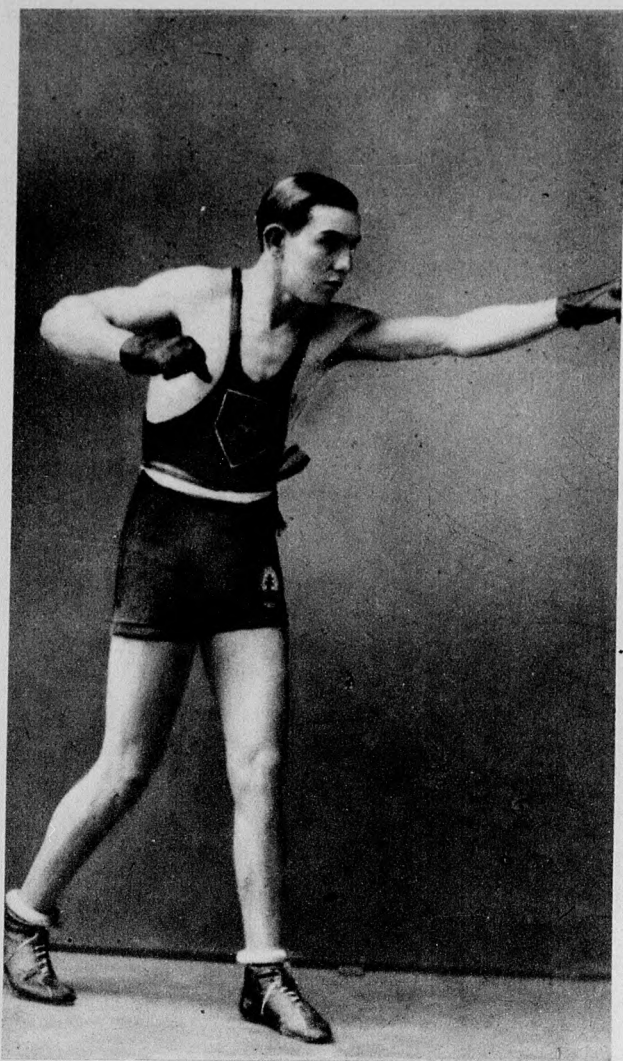
Es ő ezt megtette. Most kéri, hogy róják ki rá a megérdemelt büntetést.

Mme Davis kezét fogott a trénerrel és megköszönte neki fáradozását. A tréner nem győzött csodálkozni. Még pénzt is kapott.

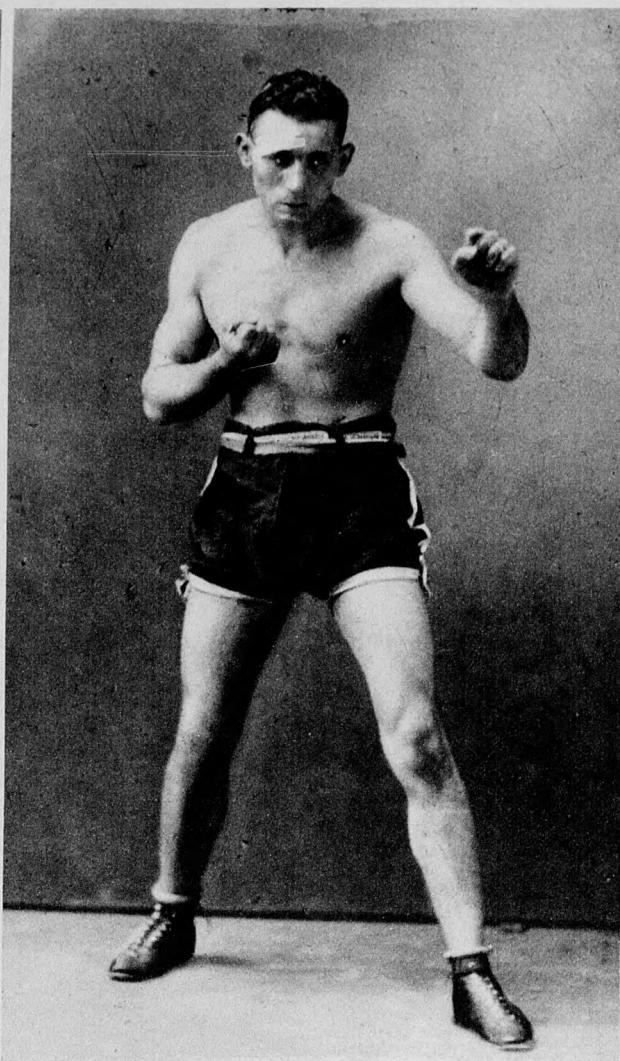
Persze, ő nem tudta, hogy Mme Davis neki köszönheti, hogy rátalált az édesapjára.

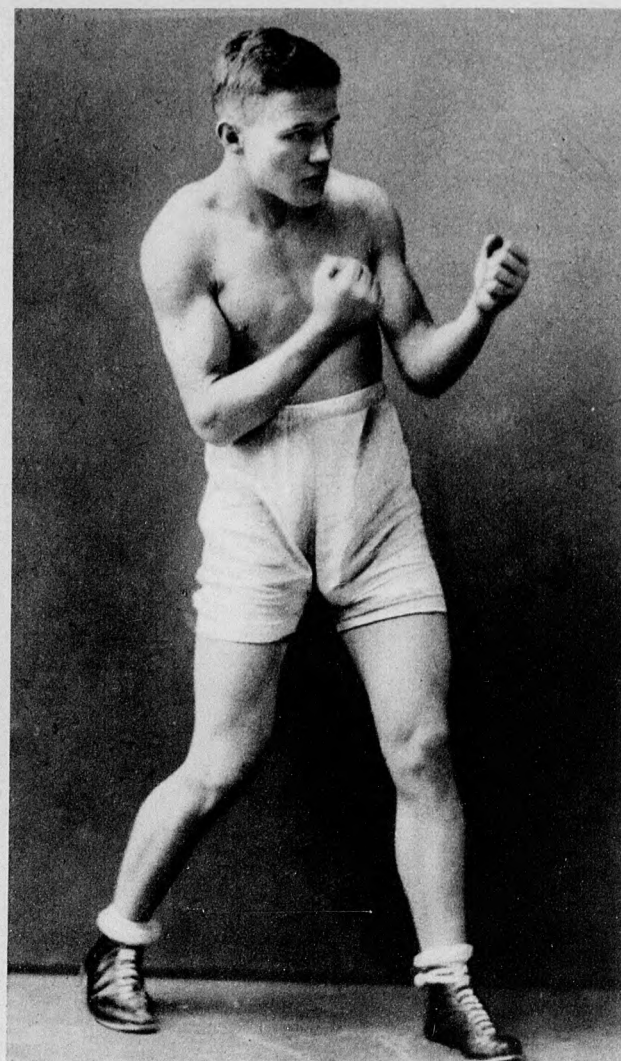
Frédi roham az asszony után

Kocsis

Künstle

Baumgartner

A magyar válogatott boxológárda ismét fényesen szerepelt. Megsemmisítő fölényrel győzték le az osztrák válogatottakat és ezzel is igazolták a németek ellen elért győzelmük realitását (Gárdonyi felv.)

Dewolf (belga) és Van Kempen (holland) pár győzött a téli kerékpáros szezont megnyitó berlini hatnapos versenyen

Arsenal—Middlesbrough 3:1. Mathieson kapus a világhírű Arsenal játékos Buchan feje fölül húzza le a labdát

Futball iskola: A hátvéd

Takács I. Géza, a nagy Takács, avagy ahogyan júniól termete miatti a nagyérdemű közönség nevezi: a Mari néni, egy és ugyanaz az egyén. Sőt: egyéniség. Valamelyik honatya a napokban úgy nyilatkozott a futballról, mintha ezt a sportot a bűntörvénykönyv legalább is oldalakon át tárgyalná valahol a gyilkos-

— Az a futball, amit mi csinálunk, három lényeges alkotó elemből áll: Kondícióból, technikából és taktikából. Bármelyik is fogyatékos, baj van a kréta, a prémium, de meg a bajnokság körül is. Vegyük csak sorba. Kondíció. A testi kondíció. Olyan kérdés ez, amelyről csak akkor szoktak beszélni, ha nincs meg, ha fogyatékos.

Tipikus hátvédmunka: szerelés

ság és házasságszedelgés táján. Tudjuk, hogy egy honatyának akkor is igaza van, ha állít valamit és akkor is, ha a következő héten az ellenkezőjét mondja. Ennélfogva álljon itt egyelőre Mari néni — bűnlajstroma. Nyolc éve tagja az FTC-Ferencvárosnak, játszott vagy félezer bajnoki mérkőzést, egy tucatnyi különböző válogatott csapat tagja is volt s — last, not least — a nyilatkozó honatyától főleg abban különbözik, hogy — népszerű.

A fenti, látszólag kapásból vett statisztikából kitűnik, hogy Mari néni úgy körülbelül nagyjából nagyon érti a mesteriségét. Már ami a futballt illeti. Hogy az ördögbe ne értené, amikor a folyó bajnokságban is 10 mérkőzés alatt csupán 10 gólt kapott a Ferencváros. Igaz, 34 gólt adott is, de hát ez most nem fontos. Két év múlva talán. Akkor is a Hungáriának.

Mari néni még nincs az érelmeszesedés korában, össze-vissza 28 éves. Fiatal néni. Amit mond, az tehát nem akadémikus értekezés, hanem a gyakorlat iskolája. A módja annak, ahogyan egy ilyen ifjasszony a leánykor tavaszán át nagy bekké érik. Odaát a szomszéd szobában fűtten egyet a rádió... start... lassuk csak a mérkőzés kulisszatitkait.

Mert aki háromszor hetenként lelkiismeretes tréninget tart, egyszer meg mérkőzik, az nem tudja, mi fán terem a kondíció: Jó erőben érzi magát s a másfélórás mérkőzést természetes erőfeszítésnek tartja. Ehhez azonban még az is szükséges, hogy ne csak futballista legyen valaki. Dolgozzék mást is, mert maga a háromszori tréning s az egy mérkőzés nem elegendő egészséges embernek arra, hogy tetterejét és munkavágyát „ledolgozza”. Ennélfogva más után néz, rendszerint szórakozások örve alatt éli ki a fölös energiát, későn fekszik, a többit meg elintézi a dohányzás, a szesz s a földi örömek egyéb fajtája. A kondíció tisztára lelkiismereti kérdés. És persze — teszi hozzá mosolyogva, — hátvédnek jó kondícióban némi súlyal is kell rendelkeznie. Elvégre ő az ütközőpont...

S megismogatja a gyomrától délre fekvő némi súlyt, amely ütközőpontnak elég tekintélyes.

— Már most ami a technikát, az ember s labda közötti viszonyt illeti, módosult a hátvéd feladata. A szélső és középfedezet mögött negyedik, illetve ötödik fedezetet játszik. Ebből természetesen következik, hogy az észbontó bekkügások helyett inkább

Legnehezebb feladat — kapuelőtti kavargást tisztázni

passzal továbbít labdát saját játzó-társaihoz a modern bekk. Csak a 16-oson belül dolgozhatik régi stílusban felszabadító rúgással, ilyenkor ugyanis nincs sok alkalom és idő a körültekintésre. A közönség nagy részével ellentétben, ezért tartom Mandl játékát és sokszor kinevetett „felszabadító” rúgásait észszerűnek. A nagy rúgás ugyanis, ha különben tiszta helyzetben lévő társunkhoz tudjuk juttatni a labdát, szücségtelen, haszontalan és káros. Irányítatlan rúgással, amilyen egy-egy megtapsolt tőrőlő rúgás, rendszerint az ellenfelet juttatjuk szóhoz. S ezért legfeljebb az ellenfél drukkerei tapsolhatnak. A passzáson kívül talán mindennél fontosabb a gyorsaság. Bevallom, hogy az álamatör világban nem tudtam, mi az a futás. A profizmus óta persze meg kellett tanulnom s ma is emlékszem, hogy Potyát az első háromkörös futótréning után a világ leggonoszabb emberének hittem. Pedig hát azóta ismernek komoly bekknek. Az új stílushoz tartozik azután a hátvédnek fejhatékának tökéletesítése is.

— Végül a taktika. Első követelménye, hogy a hátvéd társával, kapusával és halvesorával állandó, szerves összeköttetésben legyen. Társa minden akcióját fedezze, hogy annak esetleges kijátszása esetén ő lámadhasson. Helyére pedig a kijátszott bekk szalad. Ez a keresztjáték. Egy csapatban két különböző, egy támadó s egy védő bekknek kell lennie. Védő i kell a kapust, azonfelül az úgynevezett „haza-játszást” alaposan meg kell tanulni. Oly óriási előny ez, hogy értéke alig becsülhető fel.

Amit ezek után mond Mari néni, azt röviden Polyá-áriának nevezhetném. Oly sok oldalról, s hozzá kell tennem, oly sok oldalról mutatja be a zöld-fehérek lelkes trénerét, hogy végül is bizonyos fokú meghatottság fog el. Igaz is! Három esztendeje vízi győzelemre csapatát s a legkevesebbet beszél és beszéltet s a legtöbbet cselekszi.

— Amit mi viszünk hozzá, az a lelkiismeret, amit tőle viszunk el, az

az egyre gyarapodó tudás! — fejezi be Mari néni.

S aztán az öcs, a kis Takács kerül szóba.

— Egy bekk soha-soha sem lehet oly népszerű, mint egy csatár. Egy bekk, ha hibáz, gól lesz belőle. A csatár kijavíthatja a hibát... itt a titok. Meg azután a bekk úgy áll a starthoz, hogy ő majdhogy nem alapszabályilag durva. S jaj annak, aki ilyenre csak egyszer is alkalmat ad! Két év óta minden igyekezetem az, hogy finom legyek s alig értem el valamit. Pedig hát vigyázok. Nyolevanöt kilóval szemben ötven kiló azonban kevés. Ha összeütközünk, nem én esem el. Durvaság ez?... Multkor bemutattak civilben egy hölgynek, nem hitte el, hogy én vagyok a bekk:

— Maga nagyon szelidszemű... a Mari néni a pályán úgy néz az emberekre, hogy — huh!

— Hát tessék! Itt van ez a huh! s én játszhatom akár egy arkangyal... Nem tudom, hogyan van, de a családi légkör, ahogyan Takácsék élnek, ahogy tiszteletteljes „kezesökölom”-mal és meghajlással búcsúzik szüleitől a fiú, a nagy fiú, sőt férfi, valahogy képtelenségnek minősíti azt a legendás durvaságot, ami Mari néni körül elterjedt.

A futballozás minden csinját-binját ismeri, miért is lenne durva?

Itt a közönség, a lelkes, tempózó, gégét trenirozó, örök-gyerek közönség hibás.

A rendőr nem azért ül a lóra, hogy könnyebben menekülhessen, de azért sem, hogy nyereg alatt puhítsa a — közönséget.

Mari néni sem szereti az emberhúst, csakhogy éppen nem enged könnyen gólt rúgni. Ezért bekk, ezért jó bekk, ezért a prémium, a bajnokság s talán ezért a rettegett hírnév is.

Huh!

Horváth Zoltán.

Előfizetési ár:
¼ évre 2 pengő 40 fillér, ½ évre 4 pengő 80 fillér
Ausztriában példányonként 50 Groschen

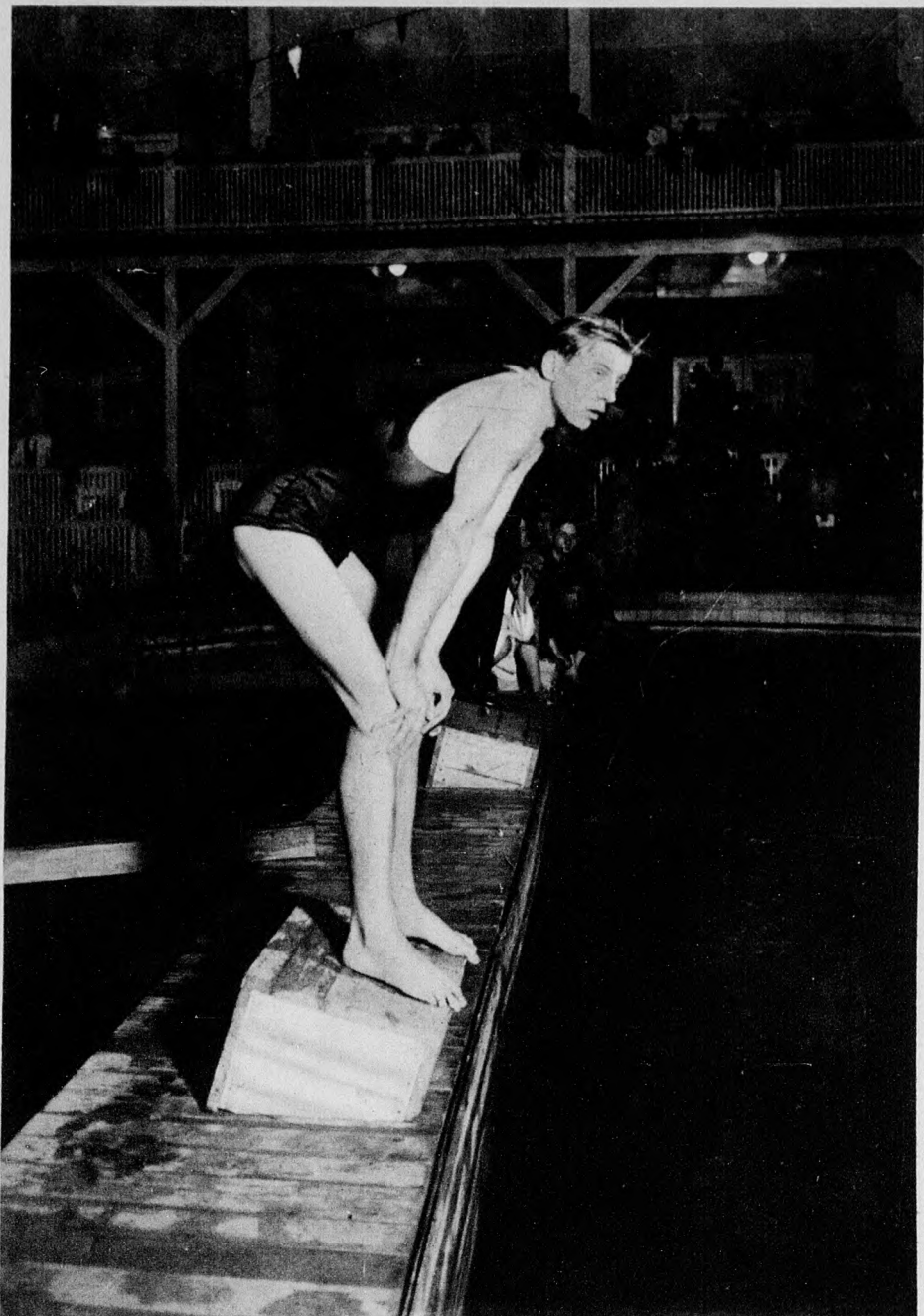
Felolós szerkesztő és kiadó: TOLNAI SIMON
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

A jó hátvéd nemcsak a lábával, de a fejével is okosan játszik

Torolónék: Szokták róla beszélni!!!... legkedveltebb márkájú a kultúra!

Arne Borg, a svédek bajnokúszója csodálatos formában van, mert egyre-másra állítja fel az új világrekordokat

Helen Wills, a nagytehetségű amerikai tenniszbajnoknő színpadra lép és a rivalda fényében keresi a sikert

Papp László (MAC) Európa-bajnokságot nyert birkózónk győzelmének tiszteletére bankettet rendeztek barátai és tisztelői (Gárdonyi felvétele)

A hét Gyurkovics-lány (Ufa, Uránia, Omnia)

Gyurkovics Mici reggeli sétalovaglása (Ufa, Uránia, Omnia)

Délibáb

20
fillér

Willy Fritsch mint Horkay Feri

a „Gyurkovics-lányok“ című filmben. Bemutatja: az Ufa, Uránia és Omnia december 1-én